

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування**

освітньо-професійна програма

Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

**на тему: «Управління фінансовою діяльністю малого
підприємства»**

Виконавець:

студент 41 групи
факультету фінансів та банківської
справи
Ткаченко Віктор Вікторови

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Лапін Ірина Сергіївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. З огляду на невідповідність та застарілість сучасних методів управління економікою в контексті сучасної України, вкрай важливо розробити нові стратегії, які можуть підвищити ефективність економічної діяльності малих підприємств. Отже, виклики, пов'язані з раціональним структуруванням фінансів та оптимізацією їх використання, є актуальними для малого бізнесу. Вирішення цих проблем має ключове значення для підтримки безперебійного виробничого процесу та підвищення прибутковості.

Важливість цих досліджень також пояснюється тим фактом, що економіка багатьох розвинутих країн спирається на діяльність малого бізнесу, який є прямим відображенням економічної активності серед населення в цілому. Ефективне управління фінансовою діяльністю відіграє ключову роль у підвищенні продуктивності малих підприємств, оскільки аналіз фінансових показників слугує практичним підходом до виявлення проблем компанії та служить основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Значна більшість малих підприємств відчуває обмежену економічну ефективність через значний знос основних фондів та обмеження, пов'язані з недостатніми фінансовими ресурсами для модернізації та оновлення. На жаль, багато малих підприємств, як правило, не помічають значення стратегічного фінансового планування та розвитку, нехтуючи переважаючими тенденціями у своїй фінансовій діяльності.

Дослідженню фінансової діяльності малого бізнесу та підвищенню її ефективності присвятили свої наукові дослідження видатні закордонні та вітчизняні економісти. Яскравими прикладами є роботи Ван Горна Дж.К., А.Б. Мокрицька А.Б., Гавкалова Н.Л., Франчук Ю.О., Страшинська Л.В., Боцора Л.О., Мадрига Г.М.

У своїх працях вони досліджують особливості процесу управління та проблеми здійснення фінансової діяльності суб'єктами малого бізнесу. В сучасних мінливих умовах подальшого більш глибокого дослідження потребують питання щодо пошуку нових шляхів і способів управління фінансами малих підприємств. А це свідчить про актуальність обраної теми та доцільність проведення наукового дослідження..

Мета кваліфікаційної роботи – дослідити теоретичні та практичні засади управління фінансовою діяльністю малого підприємства та надати пропозиції щодо їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- визначити поняття та принципи фінансової діяльності малого підприємства;
- дослідити цілі та завдання управління фінансовою діяльністю малого підприємства;
- з'ясувати методи оцінки фінансового стану малого підприємства;
- розглянути тенденції розвитку малого бізнесу в Україні;

- провести аналіз фінансового стану та фінансових показників діяльності малого підприємства ПП «Техогляд 2017»;
- провести аналіз ефективності фінансової діяльності малого підприємства ПП «Техогляд 2017»;
- визначити напрями фінансового забезпечення фінансової діяльності підприємств малого бізнесу в сучасних умовах господарювання;
- запропонувати напрями підвищення ефективності фінансової діяльності ПП «Техогляд 2017».

Об'єктом дослідження є економічні процеси, що виникають при управлінні фінансовою діяльністю малого підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні і практичні підходи, що відображають особливості ефективного управління фінансовою діяльністю малого підприємства.

Методи дослідження. У процесі проведення даного дослідження використовувалося поєднання загальнонаукових та специфічних методів дослідження. Ці методи включали структурний і логічний аналіз, аналіз і синтез, систематичну оцінку, індукцію, групування, економічний аналіз, графічний аналіз і специфікацію. Кожен із цих методів відіграв вирішальну роль у побудові структури роботи, уточненні понять, оцінці динаміки та структури ключових показників, а також у кращому розумінні діяльності компанії.

Інформаційною базою дослідження є різноманітні законодавчі та нормативні документи, такі як Господарський кодекс України, Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», Закон України «Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку» та «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Крім того, використано дані Державної служби статистики України та наукові праці як зарубіжних, так і вітчизняних економістів. Крім того, до інформаційної бази також включено баланс та звіт про фінансові результати ПП «Техогляд 2017» за 2021 – 2023 роки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота включає зміст, вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури та додатки. Загальний обсяг роботи – 80 сторінок (без додатків), вона містить 14 рисунків, 16 таблиць і 3 додатка. Список літератури складається з 53 джерел.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 тези доповіді: «Стабілізація фінансово-економічної системи України» VIII Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету (квітень 2024 р.).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи управління фінансовою діяльністю малого підприємства»* визначено поняття та основні елементи управління фінансовою діяльністю малого підприємства. Охарактеризовані цілі та завдання управління фінансовою діяльністю малого підприємства. Визначені методи оцінки фінансового стану малого підприємства.

У другому розділі *«Аналіз управління фінансовою діяльністю малого підприємства ПП «ТЕХОГЛЯД 2017»* розглянуті тенденції розвитку малого підприємництва в Україні, проаналізовано фінансову діяльність ПП «Техогляд 2017»; проведена оцінка ефективності фінансової діяльності ПП «Техогляд 2017» та проаналізовано фінансовий стан підприємства.

У третьому розділі *«Шляхи удосконалення управління фінансовою діяльністю малого підприємства ПП «ТЕХОГЛЯД 2017»* запропоновано шляхи удосконалення фінансової діяльності малого підприємства та визначені резерви підвищення ефективності фінансової діяльності «Техогляд 2017».

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного в роботі аналізу можна зробити наступні висновки.

1. Сектор малого бізнесу, який економічно визначається в рамках ринкової економіки, є важливим індикатором соціально-економічної та політичної стабільності. Рівень розвитку та конкурентоспроможності в цьому секторі має життєво важливе значення для визначення стійкості компанії до внутрішніх і зовнішніх збоїв.

2. Генерація фінансових ресурсів є важливою для надання фінансової допомоги малому бізнесу. Цей процес є унікальним, оскільки в ньому беруть участь фізичні особи-підприємці та малі підприємства. Специфіка виробничо-фінансової діяльності підприємства значною мірою впливає на вибір джерел фінансування та їх склад, включаючи обсяг, мету, форми та види цієї діяльності.

3. Здатність компанії вміло керувати своїм фінансовим станом залежить не лише від мети її впровадження, а й від своєчасності використання підходу до її оцінки, узгодження його з поточним етапом і цілями зростання та відповідності вимогам, що висувуються податковою середовище для малого бізнесу. Перелік дій, спрямованих на покращення фінансового стану, є унікальним для кожної компанії, залежно від її галузі, категорій продукції, ринкової ситуації, регіональної інфраструктури, системи управління, виробничих та адміністративних витрат, техніко-технологічної складової та інших факторів.

4. Аналізуючи тенденції розвитку малого бізнесу в Україні, стає очевидним, що ці суб'єкти займають помітне місце в економіці країни та демонструють ознаки покращення за останні роки. Однак важливо зазначити,

що незважаючи на таку позитивну траєкторію, потенціал малого бізнесу в Україні ще не реалізований. Зокрема, є можливості для зростання з точки зору збільшення можливостей працевлаштування, сприяння структурній модернізації, сприяння інноваціям і задоволення потреб внутрішнього ринку. На жаль, нестабільний політичний та економічний клімат у поєднанні з несприятливими наслідками пандемії коронавірусу продовжує створювати значні проблеми для малого бізнесу в Україні.

5. Наш аналіз зосередився на фінансовому стані та результатах діяльності ПП «Техогляд 2017» і виявив збільшення обсягів його діяльності в попередньому році. Крім того, оцінка ліквідності балансу показала відсутність абсолютної ліквідності ПП «Техогляд 2017». Крім того, було встановлено, що ПП «Техогляд 2017» можна вважати фінансово стабільним через його незалежність від зовнішніх джерел фінансування.

6. Аналіз фінансової стійкості ПП «Техогляд 2017» показує, що на даний момент підприємство стикається з фінансовою нестабільністю, оскільки всі показники мають недостатні значення. Проте в динаміці цих показників спостерігається позитивна тенденція. Варто зазначити, що за останні три роки у ПП «Техогляд 2017» покращилася ефективність використання обігових коштів. Крім того, у ПП «Техогляд 2017» відбулося збільшення фондівіддачі основних засобів. При тому, що всі показники рентабельності ПП «Техогляд 2017» позитивні, тобто досліджуваний період підприємство закінчило зі прибутковою господарською діяльністю. Імовірність банкрутства ПП «Техогляд 2017» знижується в динаміці.

7. Для вирішення питання фінансової підтримки малого підприємництва необхідно створити сприятливі умови для самофінансування та розробити механізм часткового погашення з місцевих бюджетів процентних ставок за кредитами, наданими суб'єктам малого підприємництва на інвестиційні цілі. Крім того, розвитку малого підприємництва може сприяти створення регіональних баз інвестиційних пропозицій малих підприємств та проведення регіональних конкурсів (тендерів) на закупівлю товарів і послуг у малих підприємств за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Крім того, залучення підприємців до виконання регіональних замовлень також може сприяти розвитку малого бізнесу.

Підтримка малого бізнесу, як правило, складається з аналогічного набору заходів, хоча конкретні деталі відрізняються від країни до країни. Деякі країни використовують цю систему для надання субсидій підприємствам. Комплекс заходів, як правило, охоплює гарантії кредитів і вигідні умови кредитування, тимчасове припинення провадження у справі про банкрутство, відстрочення та зменшення податкових платежів, а також скасування штрафів і пені за прострочення.

Формальна структура малого бізнесу відіграє вирішальну роль в економічній системі, слугуючи життєво важливим компонентом, який заповнює прогалини та подолає диспропорції в розвитку. Незважаючи на недооцінку, цей сектор має важливе значення в багатьох країнах, впливаючи не лише на рівень зайнятості, але й на використання ресурсів і мобільність.

Малі підприємства особливо схильні до венчурного капіталу, часто виступаючи рушійною силою не лише економіки, але й науково-технічного прогресу. Для вирішення питання фінансової підтримки розвитку малого підприємництва необхідно створити сприятливі умови для самофінансування та запровадити механізм часткового погашення з місцевих бюджетів процентів за кредитами, наданими суб'єктам малого підприємництва на інвестиційні цілі.

8. Проведено оцінку потенціалу підвищення фінансової діяльності ПП «Техогляд 2017». Оцінка розкрила кілька можливостей підвищення рентабельності та загального прибутку компанії, що зрештою призведе до більш ефективної фінансової діяльності. Одним із можливих напрямків покращення фінансово-господарської діяльності ПП «Техогляд 2017» є збільшення вхідних грошових потоків та зменшення вихідних грошових потоків. Крім того, оптимізація розміру дебіторської заборгованості та її рефінансування може слугувати суттєвим резервом для підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства. Зменшивши суму дебіторської заборгованості, ПП «Техогляд 2017» може збільшити грошову частину свого оборотного капіталу та прискорити його оборотність.

План реструктуризації дебіторської заборгованості ПП «Техогляд 2017» має поширюватися на різні види дебіторської заборгованості, в тому числі за товари, роботи, послуги та іншу поточну дебіторську заборгованість. Оптимізація процесів управління дебіторською заборгованістю в компанії повинна бути зосереджена на розробці управлінських моделей, які дозволяють точно прогнозувати надходження грошових коштів від клієнтів, своєчасне погашення власних зобов'язань компанії, а також належне відстеження витрат і вигод від управлінських рішень щодо надання кредитів клієнтам. Крім того, для підвищення фінансової ефективності ПП «Техогляд 2017» вкрай важливим є послідовне прогнозування та моніторинг його фінансової діяльності.

Таким чином, наведені пропозиції свідчать про те, що стратегія покращення фінансових показників ПП «Техогляд 2017» має включати кілька ключових компонентів: послідовний моніторинг як внутрішніх, так і зовнішніх умов підприємства, розробку методів пом'якшення зовнішніх вразливостей, формулювання планів дій на випадок потенційних проблем, виконання проактивні заходи щодо їх розв'язання, впровадження практичних стратегій подолання кризових ситуацій, прийняття сміливих і нестандартних рішень, коли обставини відхиляються від норми, координація зусиль усіх зацікавлених сторін та забезпечення ефективного нагляду за виконанням та результатами цих заходів.

АНОТАЦІЯ

Ткаченко В. В. «Управління фінансовою діяльністю малого підприємства»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2024 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є економічні процеси, що виникають при управлінні фінансовою діяльністю малого підприємства. Предметом дослідження є теоретичні і практичні підходи, що відображають особливості ефективного управління фінансовою діяльністю малого підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні та практичні засади управління фінансовою діяльністю малого підприємства на прикладі ПП «Техогляд 2017». Розглянута загальна характеристика та проведена оцінка фінансової діяльності ПП «Техогляд 2017». Діагностується платоспроможність, кредитоспроможність та ліквідність підприємства. За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо усунення існуючих недоліків і рекомендації, направлені на підвищення ефективності фінансової діяльності на підприємстві.

Ключові слова: мале підприємство, фінансова діяльність, фінансові ресурси, джерела фінансування ресурсів малого підприємства, власний капітал, позиковий капітал, показники фінансової діяльності, прибуток, рентабельність.

ANNOTATION

Tkachenko V. " Management of financial activities of a small enterprise"
qualifying work for obtaining a bachelor's degree in a specialty
"072 Finance, Banking and Insurance"
under the educational and professional program Finance, financial management and insurance
Odesa National Economic University,
Odesa, 2024

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is the economic processes that arise in the management of the financial activities of a small enterprise. The subject of the study is theoretical and practical approaches that reflect the features of effective management of the financial activities of a small enterprise.

The paper examines the theoretical and practical principles of managing the financial activities of a small enterprise using the example of the PE "Tehoglyad 2017". The general characteristics were considered and an assessment of the financial activity of PE "Techoglyad 2017" was carried out. Solvency, creditworthiness and liquidity of the enterprise are diagnosed. According to the results of the research, proposals were formulated to eliminate existing shortcomings and recommendations aimed at increasing the efficiency of financial activities at the enterprise..

Key words: small enterprise, financial activity, financial resources, sources of financing resources of a small enterprise, own capital, loan capital, indicators of financial activity, profit, profitability